

Jan Merta (*1952)

Je vnímán jako malíř, který překročil hranice své doby. Je jedním z nejpodstatnějších autorů české výtvarné scény posledních 20 let.

Jeho obrazy na sebe vzájemně odkazují, mají vazbu na způsob malby a princip malířského rukopisu. Jsou to příběhy, zážitky, portréty lidí, se kterými se setkal, na co vzpomíná, o čem přemýšlí, to všechno odráží a zpracovává ve svých obrazech, na některých pracuje i po několik let.

Když mu bylo třináct, přestěhovala se jeho rodina do Ústí nad Labem. Zde se setkal s malířem a pedagogem Janem Danielem Smetanou, který jej uvedl do světa moderního umění a byl mu svou oddaností a věrností malířskému umění dobrým příkladem.

Těsně před srpnovými událostmi roku 1968 využil patnáctiletý Jan Merta možnosti vycestovat se Smetanou do Vídně, kde se dostal ke studiu starých mistrů v tamějších muzeích a galeriích. Krátce po okupaci sovětskou armádou přešel do Prahy, kde studoval Střední odbornou školu výtvarnou v Praze, takzvanou Hollarku.

Ve studiu na pražské AVU pokračoval až o téměř deset let později.

Více než samotné studium jej na Akademii oslovila generace kolegů, sice vzhledem k jeho pozdnímu nástupu na školu mladších, seznámil se však díky nim s výtvarným uměním, které bylo mimo tehdejší úředně podporované proudy a oficiální svazy.

Se svými kolegy, ke kterým patřili například Petr Nikl, Antonín Střížek, Jiří David nebo Tomáš Čísařovský, poznali tehdy ilegální díla podzemních ateliérů Stanislava Kolíbala, Václava Boštíka či Čestmíra Kafky.

Jan Merta se tak obeznámil se současným kvalitním výtvarným uměním a zároveň si studiem v akademické knihovně velmi zodpovědně rozšiřoval a doplňoval své teoretické znalosti moderního umění, poválečné americké tvorby a dalších souvislostí, které doposud opomíjel.

V roce 2024 vstoupil do kin skvěle hodnocený dokumentární film Tomáše Mertvy o jeho otci, s názvem Echt – film o malíři Janu Mertovi.

